



Provincia Romana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66783](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66783)

PROVINCIA

ROMANA.



SOCIETATIS in Romana Pro-
uincia sunt domicilia septemdecim,
in quibus quingenti sexaginta duo
versantur, in Domo Professa centū,
in Collegio Romano centumseptua-
ginta, in Domo probationis ad D.
Andrea septuaginta nouem, in Collegio Pœniten-
tiorum viginti, in Collegio Germanico quindecim,
in Anglicano decem, in Seminario sex & triginta, in
Collegio Lauretano vnus & quadraginta, Macera-
tensi, Recinetensi, & Senensi, in singulis duodeni,
in Tiburtino decem, in Florentino & Perusino in
singulis quindenī, in sede Tusculana quinque, vno
plus in Amerina. his Collegium Illyricum additur,
hoc anno primum d. Gregorio X I I I. Pontif.
Max. Laureti institutum. Ex his locis septem prima
urbana sunt, reliqua Prouincialia. Duodecim in Do-
mino quieuerunt; ex hoc numero fuit vnus P. Io. Coni-
lionius vir singularis innocentie & obediencie: qui ta-
mersi acuta vi morbi celeriter oppressus est, tamen
obitus sui diem nec uni nec semel prædixit. In horum
locum octo & quinquaginta in Societatem admissi
succedere.

DO-

DOMVS. Professæ familia duobus constat ordinibus; primus eorum est, qui publicam rem Societatis procurant; alter eorum qui propria ex instituto munera professæ huius domus exercent. Singularem vero animi voluptatem attulit omnibus aspectus complexusq. tot Patrum, qui ex tam longinquis, tamq. inter se disiectis Europæ Prouincijs Romam ad Generalem dicendum conuenerunt. Qua quidem in re D. O. M. prouidentiam in nos maxime illustrem sumus experti; cum omnes (centum & quinquaginta summam in uariis effecere) in habitationis non commodissimæ angustijs, summaq. paupertate ita seruauerit incolumes, nihil ut tamē eorum, quæ ad vitam necessaria sunt, defuerit. Quod gaudiū cumulauit Pontificis Maximi insignis & iā cognita in nostros benignitas, cum facillimo ad se aditu, tum lauta elemosina mille aureorum, quam hoc nomine domui nostræ sane quam opportune attribuit. Hanc Pontificis benignitatem Farnesius Cardinalis imitatus ab initio, ut primū congregatio haberi cœpta est, ad eum usque diem, quo Pater Generalis est creatus; Patribus uniuersis omnia liberaliter ad victum suppeditauit. Honestam item mulier ducentos aureos dedit; Alius centum testamento legauit. Alio quoq. tempore cum in maximis angustijs uersarentur, aurei nummi quingenti auctore incerto delati sunt. Atq. hæc dum geruntur domi, ne foris quidem cessatum est, tum confessionibus audiendis, tum traducendis hominibus ad meliorem vitam

vitam; ex quibus rebus magnus fructus perceptus est. Confessiones enim Generales auditæ plurimæ sunt, & fuerunt e nostris qui ad triginta soli, alij ad quadraginta, alij ad quinquaginta exceperint, ita vt confessionum generalium omnium numerus centum septuagintaquinque summam excedat; & quidem aliquot eorum, qui quinque septem, aut viginti quinque annis crimina nunquam expiauerant. Multi quoque magnam fraudatæ pecuniæ vim dominis reddidere; in his unus aureos 1500. alius 200. aliquot etiam quingentos aureos restituerunt: minoris vero summæ restitutiones viginti duæ circiter factæ sunt. Fæminæ duodecim ad honestatem à flagitioso quæstu sunt reuocatæ: alij mulieri ab ipsomet concubino aureorum centum quinquaginta dicta dos est, quo se in Conuersarum, quas vocant, monasterium reciperet. Plures quoq. legitimis inter se nuptijs coniuncti sunt, qui per annos vndecim, aut quindecim turpiter simul vixerant. Alij matrimonio nefarie copulati, post annos viginti nostrorum consilio legibus soluti sunt: sublata præterea coniugum simultates, quas certissimæ cædes consecuturæ videbantur. Homicidium vnum repressum est, & grauissimi quidem viri, cuius causa octo armati, exploratores duo erant conducti. Nostrorum quoq. opera suasuq. multorum inopiæ subuentum est; aliqui enim nobis auctoribus certos pauperes vestiunt; quidam annua domorum precia pro pauperibus aliquot mulieribus soluit, atque in eam ipsam rem aureorum mille iam iam numeraturus est. octodecim circiter viri ex ijs, qui in templo nostro sacramenta

cramenta

cramenta obire consueuerant, partim in nostra Societate, partim in alijs religiosis familijs Deo se dicarunt. Carcer publicus pietatis & officij causa frequentatus est; in quo generales confessiones vigintiquinque auditæ sunt: nostraq. potissimum industria & labore factum est, quo minus Pietatis sodalitiū superioribus annis ad eos, quia vinculis tenentur, iuuandos, institutum, difficultatibus quibusdam obortis omnino dilaberetur: multiq. viri nobilissimi à nobis inducti sunt, ut ei nomina darent; ita ut hæc sodalitas per nos antea constituta, nunc iterum recreata restitutaque esse videatur.

COLLEGIVM ROMANVM.

P Generali rite creato, Congregationeq. dimissa, Collegium ipsum Romanum, Gregorij XIII. Pontificis Maximi liberalitate magna ex parte fundari cœptum est; quod vnum in maxima lætitia ad cumulandum gaudium deesse videbatur. Cum enim id Collegium Societatis nostræ Seminarium sit, vnde non in ea solum loca, quæ Romæ sunt, verum etiam in reliquas omnes Prouincias Societatis tanquam colonie deducantur; id ea, quæ hætenus fuit, multitudine præstari non poterat, neq. ut augetetur ruinosæ domus angustia patiebantur; reditusq. ad eum ipsum numerum, ne dum ad maiorem sustentandum erant perexigui. Actum est hac de re, & alias sæpe, & proxima nuper congregatione generali, decretumque ut R. P. Generalis Pontificem Maximum de Collegij Romani

mani statu doceret; atq. ob eam causam libellus memorialis, qui congregationis vniuersæ nomine Pontifici daretur, conscriptus est, cuius hæc erat summa. Plurimum ad animarum salutem sanctæq. Ecclesiæ propagationem ponderis habere, vt Collegium illud, quod vnum esset in Societate linguarum nationumq. omnium Seminarium, ita stabiliretur, vt debitum personarum numerum sustinere posset: quo non solum ea munera tueretur, quæ Pontifex illi Romæ credidisset, verum etiam paucitatem expleret tam operariorum in hisce partibus, quàm eorum, qui ad Septemtriones, Indosq. mittendi essent: eiusdemq. ponderis esse, vt Romæ constitueretur, primum, vt suos filios in sacrosanctæ Romanæ Sedis conspectu Societas educaret, quippe quæ ex illius gubernatione vnice pendeat, cuique solemni voto sese obstrinxerit; tum vt inde quamplurimi Societatis institutum & obsequium haurirent, vbi Societatis ipsius caput esset, Generalis nimirum, cum quo reliqua membra sic magis consensura, usq. eum magis cognitis prospectisq. ad Prouinciarum procurationem vsurum. Benignissime risus est hæc accipere Pontifex, idq. & antea sibi curæ fuisse respondit, neque se, vbiq. opportunitas idonea ostenderetur, nostris commodis defuturum. Itaq. cum Alexandri Sfortiæ Cardinalis morte, Clareuallensis Abbatia vacua facta esset, eam Collegio Romano Pontifex ipse per se tradi, deq. ea re diplomata rite confici iussit ad 12. kal. Iunias 1581. Hæc Abbatia in agro Piceno ad Clentem fluuium sita est, abhinc annis 437. D. Bernardi familiæ à Guarnerio Marchione Spole-

tanorum

ranorum Duce attributa; fundusq. senis millibus aureorum in annos singulos locatur. Adijt Statim P. Generalis Pontificem, illiq. de tam insigni liberalitate, ut par fuit, multis verbis gratias egit, Fundatorisq. nomen plurimis eius in nos meritis iustum ac debitum detulit. Quod nomen Pontifex modeste primo reiecit, multos præterea esse dicens, qui cum de nobis item benemeriti essent, ijs nomen illud deberetur. Negavit P. Generalis vllius merita in nos ita exstare, ad quæ fundatoris nomen deferre possemus: qui enim ad habitandum dumtaxat sedem designasset, neque præterea ad victum sumptus necessarios suppeditasset, eum nostris legibus fundatorem adoptari non solere. His rationibus ac precibus, quibus vniuersæ Societatis nomine P. Generalis utebatur, Pontifex adductus est, ut fundatoris nomen completeretur. quare statim more maiorum, pro Collegij foribus insignia ipsius Pontificis affabre picta exposita sunt cum inscriptione.

G R E G O R I O . X I I I . P O N T I F I C I M A X I M O . P A R E N T I . O P T I M O . F U N D A T O R I

ipsiusq. Pontificis liberalitas multis versibus à nostris celebrata est. Quæ res non parvam Collegio Romano existimationem conciliauit; præsertim cum octo dierum spatium tam multa millia carminum, tamque inter se varia conscripta essent; vix ut videretur tempus illud ad ea describenda, ne dum componenda satis futurum fuisse, neq. de una eademq. re tam multa, tantaq. varietate excogitari potuisse: multiq. viri docti eorum exemplum describendum curarunt.

Quo-

Quoniam autem cum primum Pontifex ad Romani Collegij statum fundandum animum adiecit, id maxime spectauit, ut nostrorum numerus amplificaretur; proximas duas insulas, quæ plurimum ad nostras cogitationes facere viderentur, diplomate nobis attribuit. Quo diplomate præcipiebatur dominis, ut intra tertium mensem ex domibus discederent, utq. quanti æstimatum esset, tanta ijs pro domibus pecunia solueretur: Et ad eam rem 47. aureorum millia nobis curauit, quibus priuatorum ædes omnes coemptæ sunt: in ipsam amplius Collegij exstructionem, quaternam millia in annos singulos per annos viginti liberalissime decreuit; quæ summa ex duarum item Abbatiarum Clareuallensium annuis pensionibus redigitur. Ac quo certius ac minore cum molestia ea nobis pecunia solueretur, fecit sapienter, ut illas Abbatis Boncompagnio, Et Vastauillano Cardd. traderet: quorum cum alter Pontificis fratris filius sit, alter sororis; nihil antiquius habent, quàm ut ipsius Pontificis exemplo nobis omnia studia præstent. Cum uero P. Generalis Pontificem adisset illi gratias acturus, ornatissime is de nostra Societate locutus est; ita ut nobis vnus defensæ hoc tempore, atque adeo conseruatæ Christianæ Reipublicæ ac religionis laudem daret. Interea insulariorum animi, qui ægre se à suis sedibus expelli patiebantur; in nos adeo sunt incensi, ut ad ciues in nos irritandos publicum conuentum edicere cogitarint. Sed ea re per Pontificem commode disturbata, secessionem inter se faciunt; consilioque inito, xuiros e suo numero cum publicis mandatis ad Pontificem mittunt,

B

tunt,

tunt, quibus querebantur, se contra ius fasque ab auitis paternisque laribus vi exturbari, neque sibi pro domibus æquum precium solui; deformari præterea urbis adspectum duabus publicis ac frequentatis vijs obstru-ctis. Sed ualuit plus apud Pontificem Societatis nostræ, reique publicæ utilitas, quam quod erat illorum artificijs inculcatum. Cum enim acceptis mandatis decemui Pontificem adijissent, laborabat is eo tempore graui, molestaque febris; tamē vim sibi faciens, magnitudinemque animi dolori resistens, horam ipsam & eo amplius, patientissime illis aures dedit, oblataque criminationes sic depulit, ut diceret, cogitasse se Collegium exædificare, in quo nationes uniuersæ instituantur; ut inde uidelicet hausta incorrupta doctrina in omnes terras distribuatur: aut enim hanc unam ostendi, aut nullam præterea factam esse reliquam spem salutis orbis terrarum grauissime laboranti: tantumque abesse, ut ea re aliquid de urbis pulchritudine detraheretur, ut potius ornamenti ac splendoris plurimum accessurum videretur, cum Academia nobilissima exstructa, tum lata illustriq. via patefacta, ineptis angustis sublati: neque de precio quidquam eos sollicitos esse debere, omnia enim curatum iri ex æquo & bono: suorum præterea commodorum aliquid publicæ utilitati dimitterent, ne dum præfracte nimis proprias rationes tuentur, publicas perderent. Curatum tamen est a nobis, ut ad ædium precium dominis aliquid adderetur, ut ea ratione minore cum dolore sanguis inuidie mitteretur; quod homines dictarent se nostrum regnum & in urbe potentiam ferre non posse. Itaque di-
ruiis

rutis ædibus, æquataq. area, fundamenta fodi cœpta sunt ad 18. Kal. Ianuarij, primūq. lapidem cum sollemni cærimonia propediem positumiri speramus: atq. huic ipsi rei destinatus a Pontifice Boncompagnius Cardinalis dicitur. Hæc igitur Collegij Romani fundatio est, in qua narranda longior fortasse fui, quam par esset: sed tamen volui nostram lætitiā quā plenissime possē nobis omnibus imperire; cetera breuius perstringam. Quo tempore de R. P. Generali creando agebatur, quo attentius tota res Deo commēdaretur, nostri serē publico caruerunt; quare & perpetuæ domi Stationes in precibus, ac singulis noctibus voluntaria uerberationes indictæ sunt, in orbem suam cuiusq. vicem ad omnes hoc edicto pertinente. Cum autem R. P. Generalis vniuersæ congregationis multitudine comitatus ad Collegium uenit, et or vtriusq. emblematisq. quæ superiorem & inferiorem deambulationem ornabant, exceptus est; ut illa communis omnium opinio fuerit, nihil simile ex hoc Collegio superioribus temporibus exiuisse. Inter prandium autem perpetua concio ex duabus & viginti linguis maxime inter se diuersis habita est; quæ nihil vel sententijs iucundius, vel linguarum varietate admirabilius uideatur fieri potuisse. In ijs uero disputationibus, quæ in æde sacra Domus professæ habitæ sunt, insignem doctrinam cum singulari virtute coniunctam nostri exhibuerunt, quæ res eo plerisq. fuit admirabilior, quod non multo ante ij designati, sed ut quisque sorte Theologiae cursum absoluisset, ita tunc ad id munus esset electus. Celebratæ sunt autem disputationes tum alia

doctissimorum hominum, tum uero etiam Cardina-
lium frequentia, qui nostrorum doctrina & modestia
delectari plurimum visi sunt. Vnus quidem ex ijs d.
Pontifice in rusticationem inuitatus, cum in eum ip-
sum diem nostras disputationes incidere cognouisset,
Pontificem rogauit, sibi ut in vrbe disputationum cau-
sa subsidere liceret: quod tantum absuit, ut Pontifex
egre tulerit, ut contra eius consilium prolixè lauda-
uerit. D. etiam Nauarrus vir singulari scientia nomi-
nisq. celebritate, non solum nostris disputationibus præ-
sens adfuit, verum etiam, ut aliquam sui in nos amo-
ris significationem daret, quæstiones aliquot posuit do-
ctissimas, & argumentis promouit; id quod omnibus
admirationem voluptatemq. maximam attulit.

DOMVS PROBATIONIS

ad D. Andreæ.

VARIJ hoc anno & periculosi morbi in pro-
bationis domo, quæ ad D. Andreæ est, emer-
sere; quo tempore cubantium patientia cum ministran-
tium sedulitate certare visa est. Multi nostræ Socie-
tatis meditationibus insigni cum fructu vacarunt. Ad
huius domus laxandas angustias ædificatio commoda
instituta est, ex eleemosinis quibusdam, quas viri pii
nobis dederunt. Hanc ædificationem ipse Pontifex
multis Cardinalibus comitatus semel inuisit; cumq. ad
superiorem aulam ascendisset, Nouitiosq. omnes ordi-
ne dispositos vidisset, eorum multitudinem admiratus
est, suaq. benedictione quàm humanissime impertiuit.

S E-

SEMINARIUM ROMANUM.

SEMINARIUM Romani familia 200. ferè numerum implet, eaq. tribus ordinibus continetur. Primus nostrorum est, qui partim Seminarium moderantur, partim contubernijs repetitionibusq. præsumt, partim res domesticas curant, quæ quidem paullo maiorem fidelitatem requirunt. Secundus Clericorum est, Romanorum adolescentium, qui ex Tridentini Concilij decreto, ad priuatæ huius Urbis Ecclesiæ vices informantur. Hi & in ecclesiasticis ritibus & in literis diligenter exercentur: quo autem maturius eorum opera Urbis utatur, ubi satis grāmaticis rhetoricisq. præceptionibus instituti sunt, conscientia casibus uacant, tum sacris initiati per urbana templa paræciasq. distribuuntur. Ex his unus ad Societatem nostram aggregatus est; duo vita decessere. quorum alter præclaris naturæ muneribus ornatus, cum non dubijs significationibus ad Societatem diuinitus vocari se intelligeret, cunctaretur tamē, ac tergiuersaretur; tandem (id quod illi ob ipsius moram ac tergiuersionem semel atq. iterum Confessarius fuerat minatus) in morbum grauisimum incidit. quo in morbo sero sapiens, petiit, ut in Societatem admitteretur, & in domo professæ templo humaretur: quod cum impetrasset, tum demū se animo æquissimo mori dixit, uotisq. rite nuncupatis, paulo post spiritum Deo reddidit. Tertius ordo adolescentibus constat ex præcipua totius Europæ nobilitate, qui nostris in morum & litterarum disciplinam traditi sunt. Ex horum numero duo item illustri mor-

te diem suum ultimum confecerunt; alter etiam singularibus beneficijs à B. Virgine extremo vitæ tempore ornatus est: qui autem morienti affuerunt, commemorare solent, tanta illum, cum animam ageret, lætitia exsultasse; ut eius facies macie ceteroqui horrida, quandam lucem diffundere,isque inter mortales cum adhuc esset, celestium felicitatem præcipere videretur. Inter Clericos; Conuictoresque ex ætatum gradu maiorum minorumq. quattuor sodalitates priuatim singulæ sunt institutæ, in quas qui adscripti sunt, ij ceteris virtutum exemplo præluere nituntur. Hæc quattuor sodalitia quattuor item B. Mariæ Virginis festos dies inter se sortita sunt; qui dies cum aduenerint, ab ipsis sodalibus Græca Latinaq. oratione, nec non poemate summa cum religione celebrantur: Festo certe Adnunciationis die, cum Patres vniuersi, qui ad congregationem conuenerant, in Seminario prandiū iniuissent, atq. huiusmodi declamationibus interfuissent, rem summopere probarunt. Ex altero Conuictorum sodalitia septem in Societatem sunt cooptati. Alius cum in Societatem se ingressurum vouisset, ab eaq. postea sententia, amicorum, quibuscum suum consilium communicarat, blanditijs, nuptiarumq. inuitamentis deduci se passus esset; suæ perfidiæ dignas Deo pœnas dedit: paucis enim post diebus grauissimo atque insanabili morbo est oppressus. Singula autem Seminarij contubernia singulos Diuos patronos sibi adoptarunt, quorum cum festus dies incidit, eum contubernales ieiunio, voluntariaq. corporis afflictione, orationibus carminibusq. celebrant: omnesq. eo die criminibus rite ex-

te ex-

re expiatis, Christi etiam corpore reficiuntur. In plurimis morum insignis mutatio exstitit; sic ut ipsi parentes summopere admirentur. Alij oblatam e Seminario exeundi occasionem recusarunt: qui autem parentum imperio discedere coacti sunt, in ipso digressu non parvam doloris significationem ostenderunt. Legatus Ducis Moschorum (is, qui prior Romam missus ad Pontificem est, ut is inter suum Ducem, Poloniæq. Regem pacem conciliaret) cum in Seminarium venisset, patrijs versibus exceptus est. qua ille re plurimum est delectatus, lociq. disciplinam barbarus homo mirum in modum probavit atq. suscepit.

COLLEGIVM GERMANICVM.

IN Collegio Germanico alumnorum 130. capita sunt, mira inter eos concordia, mirum pietatis studium cernitur. nam præterquam quod frequentissime Confessionis & Eucharistiæ sacramenta summa cum religione obeunt; si quem forte ex ijs Germanis, qui Romam veniunt, hæresis labe infectum odorati sint, non ante desistunt, quam ad catholicam fidem traduxerint; eosq. per urbis templa religionis causa humanissime deducunt: euocantur præterea frequenter in publica valetudinaria ad excipiendas Germanorum confessiones. Vni etiam ex alumnis Helvetij lateris Pontificum stipatores commissi sunt; quos ille non secus ac Parochus omni ratione diligentiaq. tuetur, & ad Christianam catholicamq. religionem instituit. In nostros autem insigne obsequium, & observantia; id quod ma-

xime declararunt, cum de N. P. Generali creando ageretur: nam præter assiduas, congregationis tempore, stationes in precibus; omnes etiam ad D. Petri Apostoli rem diuinam singulari exemplo peregere. In Germaniam studiorum suorum cursu absoluto unus & triginta remissi sunt, in his undecim erant sacris initiati: quos, cum omnes egregijs animi, naturæq. donis instructi sint, non parum catholicam religionem in ijs regionibus promoturos speramus.

COLLEGIVM ANGLICANVM.

EX omnibus Collegijs, quæ studiorum causa Romæ sunt constituta, nullum Anglicano vel ingenijs feracius, vel rerum gestarum magnitudine vilius reperiri potest. Septuaginta in eo versantur adolescentes spectatæ omnes virtutis & constantiæ; qui, catholice religioni Romanoque Pontifici deuoti, eo nomine in Collegio aluntur, ut, cum ad reliquam pietatem doctrinæ præsidium adiunxerint; in Angliam, id est ad perspicuam mortem, pro suorum ciuium salute, reuertantur: ut locus ille non tam Scholasticorum Collegium, quam Martyrum Seminarium dicendum sit. Atque is ardor vitæ religionis causa profundèdi, tantum abest, ut tot crudelitatis exemplis in catholicos exercita, quæ subinde ex Anglia perferuntur, aliqua ex parte restinguatur; ut ijs potius accendi videatur vehementius. itaque immanissimos quosque cruciatus meditantur, ad eos se se parant, & exercent. Duo etiam in nostram Societatem sunt ingressi. Dimissi sunt

sunt in Angliam hoc anno de more Sacerdotes octo. ex his Bishopus in prima Regni ingressione de religione interrogatus, cum dubia responsa dedisset, Socijs elabentibus, unus ipse retentus est: postea cum vehementius vrgeretur, confessus est Sacerdotem se esse. quare postero die ad regium consilium pertrahitur; ubi cum egregium de Catholica religione testimonium dedisset, in carcerem comiectus est. Ex eodem numero Pittus & Haddocus eodem die Londini cum aliquot nobilibus adolescentibus deprehensi sunt. Ceteri supersunt adhuc, atque in Catholicis Hæreticisq. iuuantis operam utilissimam nauant, sic vt decem hominum millia ad Ecclesiam aggregati hoc anno esse dicantur. Ex ijs autem, qui superiore anno cum P. Campiano Roma profecti sunt in Angliam, Ceruinus vir doctissimus, & Catholicæ religionis propugnator strenuus equuleo ante tortus, tandem cum Patre ipso Campiano crudelissime ab hæreticis peremptus est. cuius ego mortem, quæ vel ipsis hostibus admirationi fuit, longius hic persequer; nisi ab alijs iampridem literis mandata esset, quem librum Societatem vniuersam peruagatum esse certo scio. In horum locum tres & viginti ex Anglia recentes aduenere optimæ spei adolescentes; aliquorum etiam in fide constantia varie testata est. Adolescens ob causam religionis captus cum nullis rationibus adduci posset, vt Catholicos indicaret, colaphis casus in tenebricosam speluncam truditur. adduntur etiam verberum, equulei, & Brinduelij minæ (carcer is est omnium tæterrimus, sicarijs, & maleficis hominibus adseruandis) ni Catholicos patefaciat.

ciat. Quo in loco cum hebdomadas plures summa rerum humanarum inopia, celestium vero summa copia degisset; diuina tandem ope ex ijs incommodis omnibus ereptus est. Alterum varijs itidem rationibus oppugnare frustra Iudices aggressi, tandem negotium patri dant, vt pro paterna auctoritate, filium de sententia deducatis miscens imperio preces & minas, cum omnia filij virtus contemneret, ad summam deniq. seueritatem descendit; filioq. ni pareat, paterna domo interdicit. Sed videlicet Deo magis obtemperandū est quā hominibus. itaque patre valere iusso, filius Londinum contendit. ibi à Magistratu diligentissime conquisitus, direpto à satellitibus cubiculo quod in ciuitate habebat, in Belgas transmisit; cū eadem animi virtute ac fortitudine matris etiam & amicorum, qui à Catholica religione ipsum ad haresim traducere conati sunt, insidiosas preces repulisset. Venit etiam inter hos iuuenis quidam loco natus illustrissimo, Catholicorum defensor egregius, Patrumq. nostrorū qui sunt in Anglia, perpetuus itinerum comes, laborum ac periculorum omnium socius; quippe qui non eos modo suis aluit sumptibus, verum etiam praela, septemq. opifices ingenti mercede conduxit, ad ea imprimenda, quæ ipsi pro sui fideiq. catholice defensione scripsissent. Is igitur cum in religionis causam singulari animi magnitudine patrimonium effudisset suum, ob eamq. rem ab Hæreticis ad eadem nominatim quæreretur; Nostris auctoribus ex Anglia eo consilio profugit, vt ad meliora se se tempora reseruaret. discedensq. apud P. Personū præter bonam pecunie vim, equos etiam septem reliquit

quit tum ad subitios casus; tum etiā ad excursions Sa-
cerdotū in vicina oppida pagosq. Rotomagum uero cū
appulisset, eiusq. loci Moniales egestate laborare ve-
hementius cognouisset; ijs aureos 400. eleemosinæ no-
mine dedit; Remensi uero Anglorum Collegio 600.
attribuit; neque hic apud nos rem catholicam quibus-
cumq. potest rebus promouere desistit. Cum hoc alius
item aduenit iuuenis, Thomæ illius Mori pronepos; qui
morum innocentia & meritis in Catholicos nihil à
proauū virtute degenerasse visus est.

Pontifex Maximus Collegium hoc multis beneficijs
in dies magis auget atq. ornat. nuper Abbatiam attri-
buit, ex qua singulis annis capiuntur aureorum tria
millia; continentes hortos coemit; totamq. Collegij ædi-
ficationem cubiculis aliquot exstructis laxauit.

COLLEGIUM LAVRETANVM.

Quæ Laureti ad Dei gloriam proximorumque
utilitatem gesta sunt; ea etsi plurima maxi-
meq. illustria videri possunt; quoniam tamen
à superioribus annis non differunt, superuacaneum es-
se existimaui longius persequi. Confessiones tot audi-
tæ sunt, quot vix aliquis ex infinita hominum multitu-
dine, qui ex toto orbe Christiano ad id templum con-
fluunt, coniungere possit. Duo siquidem dumtaxat Sacer-
dotes ducentas & triginta generales confessiones exce-
perunt. Insignes præterea multorum exstiterè conuer-
siones: plurimiq. in eo sacrosancto loco, religiosæ vitæ
complectendæ mentem susceperè. Aliquot cum præ-
prio

prio

prio se chirographo Dæmoni addixissent, Nostorum auxilio nefariam syngropham, quam etiam suo ipsi sanguine sanciuerant, resciderunt; seq. Deo Opt. Max. consecrarunt.

COLLEGIVM ILLYRICVM.

Illyricum Epiri regio est, Christianis illa quidē olim præceptis ac religione florens, sed quæ nūc à Turcis oppressa, vna cum libertate nomen ac fidem Christianam ferè perdidit: visuntur tamen adhuc maritima quædam oppida, in quibus pristinae pietatis vestigia apparent. Hæ igitur Christianorum reliquiae ne perirent (quod breui ob Sacerdotum Doctorumq. inopiā timendum fuit) Et ut ceteri ad antiquam religionem reducerentur; fecit sapienter Gregorius XIII. ut Laureti, ipsius Lauretanae Domus sumptibus, contubernium instituere; Illyricorum adolescentium, qui ad vnam eorum populorum conuersionem erudirentur. eorumq. curam Nostis tradidit. Hi cum in Collegium admittuntur, sacramento se se astringunt sacros se ordines suscepturos; ut primum à Superioribus iussu fuerint: atque ubi linguae Latinae præceptis, Catechismo, casibusq. conscientiae instructi sunt (hæc enim studia visum est satis esse vel ad eos populos instituendos, vel ad Græcorum errores qui eo sese insinuarunt, refutandos) in suas terras dimittuntur, ut doctrina, sacramentorum administratione, vitæq. exemplo rem Christianam pæne collapsam restituant. Cuius rei non paruum spem nobis

nobis affert ipsorum adolescentium indoles ac modestia. Vnus etiam ex ijs ad Capuccinos se se adiunxit.

RECINETENSE ET MACERATENSE Collegium.

TEmplum Recinetense hæcenus Canonicis quibusdam seruiuit, qui iam ante nostrum aduentum, in eo ministrabant; quo fiebat, ut cum nos nostræ Societatis munera minus libere in eo exercere possemus, minus etiam multi id frequentarent. Verum hoc anno Canonicis alio migrare iussis, temploq. in nostra potestate relicto, omnium ordinum, sacramentorum consilijque causa concursus fit ad nos; plurimos etiam allicit ipsius templi ornatus, quod cum antea tenebrosū ac male materiaturum esset, in elegantissimam speciem nūc primum reconcinnatum a Nostris est. Quo potissimum exemplo et æmulatione ceteri religiosi viri excitati, & sacras conciones habere, & sacramenta ministrare in suis singuli templis cœperunt. Id vero quibusdam, qui minus æqui nobis antea videbantur, tantam animi voluptatem affert, ut iam nostra causa omnia cupiant. Nuper cum in rebus contrahendis scrupulus quidam ciuitati esset iniectus; eatenus illa rem totam sustinuit, quoad scripturis omnibus ad nos transmissis, nostrum iudicium exquisisset quid agendum esset. Itum etiam est in xenodochia, & in sacrarum Virginū monasteria, ad quas Vicarij rogatu cohortationes habitæ sunt, earumq. confessiones interdum exceptæ. In loca etiam finitima varijs anni temporibus nec sine fructu,

Et,

Et, summaque eorum populorum voluntate, excussum est. Scholæ belle succedunt; altera hoc primum anno accessit, quæ magna discipulorum frequentia celebratur, in ijs sunt etiam religiosi aliquot, qui Generallium ipsorum iussu nostris confitentur. Episcopus quoque à Seminarij sui Clericis iussit nostras scholas adiri, quæ res existimationis plurimum ijs apud ciues conciliauit.

Eadem civium in nos benevolentia, nostraque in exsequendis ex instituto numeribus sedulitas. Adacratæ constituit; quæ eo gratior etiam civibus accidit, quod cum reliqui concionatores omnes Aduentus tempore desiderati essent, unus noster concionator omnium munera expleisse visus est. Cardinalem autem Columnam eius Prouinciæ Legatum, nostræ Societatis non modo fautorem, sed etiam laudatorem habemus. cum n. ciuis quidam nostram diligentiam & laborem commendaret, eadem à nobis ubiq. præstari respondit. Is Collegium nostrum inuisit, exceptusque à nobis est tum eleganti oratione, tum aliquot epigrammatis emblematisque; concionum prætereastrarum frequens auditor est, à quibus multitudini benedictionem rite impertire solet.

COLLEGIVM PERVSINVM.

Magnus Perusiæ campus datur nobis, in quo nostra industria possit excurrere: Nam præter admirabilem concursum eorum, qui templum nostrum Sacramentorum causa frequentant, confirmati præterea

ea

ea sunt tam ij qui in priuatis ædibus morbo extinguuntur; quàm qui capite damnati extremo supplicio afficiuntur. In his adolescens fuit annos 20 natus, qui cū antea nūquā induci potuisset, vt æquo animo mortē perferret, vnius tandem e Nostris oratione sic repente mutatus est, vt totius antea act. & vitæ confessionem fecerit; socio, qui eorundem scelerum conuictus simili erat pœna afficiendus, animos addiderit; Patremq. ex sua calamitate subtristem ipsemet consolaretur. Pacificationes haud leues ad exitum perductæ sunt. Studiosi aliquot adolescentes cum se mutuis vulneribus male inuicem acceperant, non modo inter se pacificati sunt, sed plane dignam Christiano viro vitam inierunt. Alius item vir nobilis letali vulnere accepto, cum generali confessione se ipsum expiasset, fratres quattuor manu promptos & acres accersit; multisq. audientibus dixit, se iniurias omnes Christi causa dimittere, ac fratres vt idem sibi pollicerentur, adegit: testamentumq. cauit, ne, nisi pace facta, ulla bonorum suorum pars ad eos perueniret. Duo capitali odio sic inter se dissidebant, vt alter alteri necem modis omnibus strueret; hi cum ne Episcopi quidem precibus inimicitias deponere voluissent, Nostrorum tandem opera suaserunt, pacificati sunt. Ex maiorum sodalitis nouem in Societatem recepti sunt: multoq. plures, dum Romæ ad Diui Andree locus vacet, expectant. Episcopi quoq. oratu in monasterijs, quæ in hac vrbe plurima sunt, ad moniales de diuinis rebus sermo habetur d. Nostris. quæ ex re quanti nos Episcopus faciat intelligimus; propterea quod cum ipse religiosus sit, suiq. ordinis multos hic habeat,

habeat, nostra tamen ad id munus opera maxime utatur. Neque vero nobis Episcopus amicioꝛ quam cuncta ciuitas: Ciuēs enim vniuersi, populiq. finitimi incertis in rebus nos consulunt, suasq. controuersias P. Rectoris arbitrio componunt. Hanc ipsi beneuolentiam cum insigni liberalitate coniunxerunt: in vnam enim Collegij adificationem aureos circiter 800. erogarunt. quā in re nonnulli, contra quam plerique faciunt, ita gloriam omnem fugiunt, vt ne nomen quidem ipsorum sciri velint; in his vnus certam pecuniae summam, ad inam aram cum codicillis abiicit, quibus velum sanctissimae Eucharistiae obtegenda confici iubebat. Pater item Prouincialis, quo tempore Collegium hoc de more inuisit, ab Cardinali Perusino centum aureas in annos singulos eleemosinae nomine impetrauit.

COLLEGIVM FLORENTINVM.

Nequē minorem fructuum segetem Florentinus ager effudit: superioribus enim classibus tertia hoc anno Logices addita est, quae magna multitudine auditorum frequentatur; in ijs numerantur patricij triginta circiter adolescentes, moribus honestissimis, qui omnes incredibili ardore animi in virtutum literarumq. studia incumbunt. Confessionum fructus idem qui solet. Mulier vna matrimonio coniuncta est cum viro, quicum annos octodecim turpiter vixerat, hanc vir cum tam mature quam voluisset, uxorem ducere non potuisset, morboq. interea correptus esset, in extremo

extremo ipso vitæ tempore eam sibi rite despondit; moriensq. bonorum suorum omnium heredem instituit; ea nunc in æde nostra sacramenta frequenter obit, Nostrique se plurimum debere proficitur; quod per eos ex animi famæq. naufragio erepta sit. Altera cū in lectulo, atq. adeo in sinu suo concubinum subito exspirasse uidisset, ad meliorem mentē reuocata est. In toto loco collocatæ quædam sunt, quarum pulchritudine ad infamem quæstū mariti abutebatur. Aliquot etiā, quæ uarijs nominibus in maritorum odium incurrebant, cum iisdem reconciliatæ. In ipsis quoque magni Ducis domesticis aulicisque ad pietatem excitandis utiliter noster uersatus est labor: quinque et uiginti ex ea familia Nostri crebro confitetur: quam rem id non mediocriter adiuuat, quod Magnus Dux hos plurimi facere, atque in præcipuo honore habere uideatur. Præsul quidam hac iter faciens, mensem ipsum in hac urbe substitit eo consilio, ut Societatis nostræ meditationibus una cum cubiculario institueretur; qua ex re incredibile is cepit animi uoluptatem. Honestæ quædam matrona de nobis in uita optimè merita, cum uereretur ne per nostros, si id rescissent, suū consiliū disturbaretur; moriens, testamento condito, nos omnino nec cogitantes bonorum suorum omnium scripsit heredes: ea duobus aureorum millibus æstimatur, quod huc uidelicet vindemiolas suas omnes, minimo ipsa contenta reseruasset. Ciniū in nos liberalitatem et alias sæpe, & hoc anno maxime insignem sumus experti. In Collegij enim exstructionem quidam aureos 500. dedit. Infimæ sortis mulier cum aureos 150. in pro-

C

prios

prios usus abdideret, idq. illi animi infirmi, neque omnia in Deo collocantis esse videretur; summo mane pecuniam omnem ad ianitorem detulit, ut in eam adificationem impenderetur. Alius optimi vini cados 40. nobis dono dedit. Itaq. his alijsq. huiusmodi eleemosinis sacra aedes nostra ferè ad tectum perducta est. Templum tum vario rerum sacrarum ornatu, tum missali argenteis laminis miro opere obducto auctum est, pro cuius vno manus precio aurei quinquaginta soluti sunt. Pixis quoque argentea sacrae Eucharistiae adseruandae aureorum 150. precio donata est. Alij præterea viri honesti in nostri templi ornatum varia munera adornant.

S E D E S A M E R I N A.

A Merinorum civium in nos mira est benevolentia, mira caritas; eam & alias sæpe, & maxime ostenderunt, cum de tollendo ex hac vrbe Nostorum domicilio actum est. cum enim reditus nulli attribui sint, qui iustum Nostorum numerum sustinere possint; P. Generalis Nostros inde reuocare cogitauerat. Quo tempore ipse Episcopus cum aliquot primarijs civibus ad deprecandum P. Generalem Romam vsque contendit. Alij votivas certorum templorum peregrinationes nudis pedibus susceperunt. Quidam cum aureos 200. testamento nobis legasset, his rumoribus excitatis, alios præterea 300. ad illam summam addidit. Alius 200. aureorum heredes nos instituit. Alius duo nobis prædia pulchra & fructuosa destinavit.

navit. *Adventus autem tempore Episcopi rogatu in
ade urbis maxima conciones a Nostis habita sunt:
atque tum ijs, tum confessionibus & Catechismo res
Christiana bene gesta est. Mulier vna, vt ce-
tera reticea, cum ei vir interfectus fuisset,
mariti mortem tam ex animo con-
donavit, vt illico expiatis ri-
te criminibus sacri Chri-
sti corpus suscepit.*

